

MEMORIU TEHNIC EXPLICATIV

PUZ

AMENAJARE COMPLEX ARHEOLOGIC POROLISSUM - MOIGRAD UAT CREACA și UAT MIRȘID , JUDEȚ SĂLAJ

DATA ELABORARE	August 2020
BENEFICIAR	Județul Sălaj
PROIECTANT GENERAL	S.C. ARIA URBANĂ S.R.L.
<ul style="list-style-type: none"><i>specialiști</i><i>urbanism</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Urb. Radu Ștefan Andreescu - șef proiect</i><i>Urb. Roxana Maria Andreescu</i>

MEMORIU JUSTIFICATIV

Cap. I – INTRODUCERE

I.1. Date de recunoaștere a documentației

DENUMIRE: **AMENAJARE COMPLEX ARHEOLOGIC POROLISSUM - MOIGRAD**
FAZA: **PUZ**
AMPLASAMENT: **JUD. SĂLAJ, UAT CREACA și UAT MIRȘID**
BENEFICIAR: **JUD. SĂLAJ**
- cu sediul în Mun. Zalău, P-ța 1 Decembrie 1918, jud. Sălaj
- Cod fiscal: 4494764

Consiliul Județean Sălaj deține în proprietate 200,229 Ha din care face parte și Complexul Arheologic Porolissum-Moigrad.

PUZ-ul stabilește reglementările urbanistice pe o suprafață de 46 Ha în vederea realizării unui centru multifuncțional (pe o suprafață de aprox. 1 Ha), amenajarea peisageră și protejarea componentelor Complexului Arheologic Porolissum.

De asemenea documentația definește reglementări cu caracter general pentru restul terenului.

I.2. Surse documentare

Ca și surse documentare s-au utilizat P.U.G. urile Comunelor Creaca și Mirșid, Ridicare Topografică, Studiu Istoric, Studiu Geotehnic și Arheologic, studiu pe sit, legislația aplicabilă în vigoare.

Cap. II – SITUAȚIA EXISTENTĂ

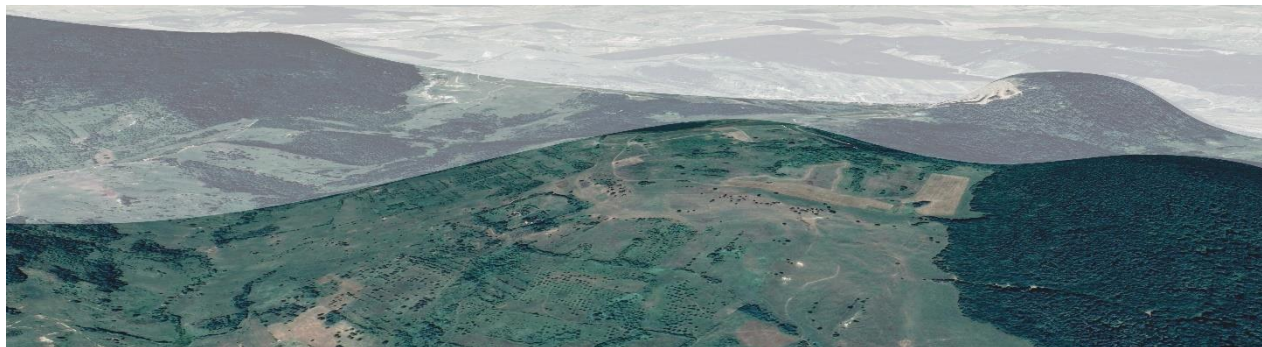
II.1.a Încadrarea în localitate

Situl Polorissum este situat în vecinătatea Municipiului Zalău la 12 de km de acesta prin intermediu DJ191C.
Situl se suprapune pe două UAT-uri : Mirșid (în Nord Vest) și Creaca (în Sud Est)
Situl nu se suprapune cu arii naturale protejate.
Acesul în sit se face prin satul Moigrad- Porolissum.

II.1.b Cadrul natural (conform Studiului istoric și arheologic)

Situl antic Porolissum este situat la extremitatea sud-estică a satului Moigrad-Porolissum (com. Mirșid) și în hotarul satului Jac (com. Creaca) din județul Sălaj. S-a aproximat că situl, împreună cu elementele avansate ale sistemului defensiv roman al provinciei Dacia Porolissensis ar fi ocupat circa 100 hectare.

Relieful pe care se întinde situl arheologic în sine și elementele sistemului de apărare (limes) este deluros, înscriindu-se în grupa nordică a piemonturilor vestice. Trei dealuri domină acest peisaj: Măgura (504 m), Pomăt (504 m), Citera (500 m), toate fiind intens utilizate de către habitatul antic. Zona este delimitată, în mare, de trei cursuri de apă: valea Pomătului la sud-vest și sud, valea Agrijului la est și valea Ortelecului la nord-est și nord. Dar principalul avantaj al fortificării intense a zonei a fost existența în imediata apropiere a trecătorii naturale Poarta Meseșană pe valea Ortelecului ("La Strâmtură"), singura cale naturală de acces peste capătul nordic al Munților Meseș, dinspre dealurile și câmpia vestică spre interiorul arcului carpatic, în Transilvania centrală. Controlul acestui pasaj natural a constituit o necesitate strategică în epoca romană, dar și în perioadele istorice anterioare, sau mai târziu.

II.2. Destinația terenului

Limita extinsă a sitului (aprox 200 ha) se află în extravilanul celor două localități. Zona destinată a primi noul centru multifuncțional se află la vecinătatea imediată a intravilanului satului Moigrad- Porolissum. [Trup C2 – UAT Mirșid].

II.3. Situația juridică a terenului

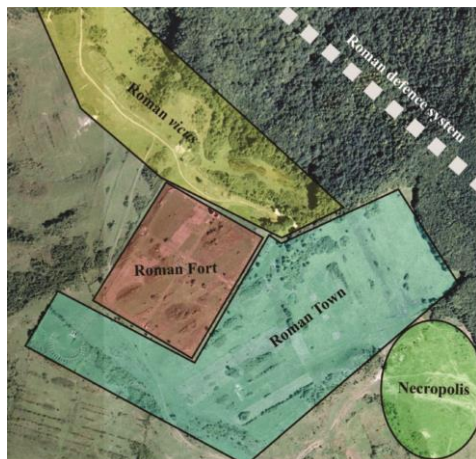
Din întregul teren [200.229 Ha] aflat în proprietatea CJ Sălaj, 46 Ha [teren îngrădit] reprezintă limita PUZului [teren cu încărcare arheologică ridicată : Castrul Roman, Drumul și Vama și Orașul] reglementat efectiv, pentru restul terenului se propun reglementări generale.

În cadrul acestor 46 de Ha se propune suprafață de 1 Ha destinate *amplasamentului* pentru un centru multifuncțional.

II.3. Regimul de protecție

Situl este o componentă a dosarului "Limes" ce urmează să fie propus pe Lista UNESCO, în perioada următoare.

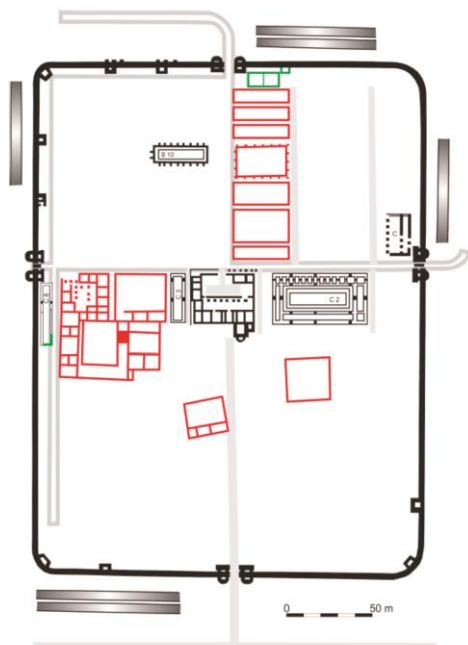
Componente conform Studiu istoric și arheologic

Conform Studiului Istoric si Arheologic elaborat de Prof. Dr. Habil. Coriolan Horațiu Opreanu Complexul arheologic Porolissum - Cod RAN: 142159.01;

142159.03 se compune din:

- castrul mare de pe dealul Pomăt
- castrul mic de pe Dealul Citera
- așezarea civilă-dezvoltată în oraș
- fortificația și vama romană+locul târgului roman sezonier
- drumul roman
- necropola romană-Dealul Ursoieș
- elementele avansate de apărare

Castrul mare de pe Pomăt este elementul cel mai intens investigat al complexului.

În cadrul castrului sunt cercetate monumentele:

- porta praetorian
- zidul de incintă între bastionul nord-vestic al porții și colțul de nord-vest al castrului
- rezervorul de apă
- clădirea comandamentului (principia)
- porta principalis dextra și porta principalis sinistra
- porta decumana
- bastioane de colț pe latura sudică
- un bastion patrulater de curtină pe latura de vest
- drumurile via praetoria, via principalis, via decumana

Castru conform Studiu istoric și arheologic

Monumente cercetate recent

- Clădirea B3- ballistarium
- Complexul rezidențial-locuința comandantului și terme (praetorium)
- Vama romană (restaurată) și târgul de frontieră recent cercetat
- Drumul roman imperial
- Orașul roman
 - Basilica civilă și forul (acoperite cu pământ)
 - Amfiteatrul (restaurat)
 - Edificii civile și de cult de-a lungul drumului roman
- Necropola romană de pe Dealul Ursoieș
- Castru mic de pe Dealul Citera
- Elemente avansate de apărare

În complexul arheologic s-au făcut o serie de intervenții asupra elementelor componente, detaliate prin Studiu istoric și arheologic, ce nu corespund gradului de protecție asupra monumentelor cât și practicilor contemporane.

În vederea unei protejări adecvate cât și a informării calitative asupra sitului este necesară realizarea unui muzeu al sitului.

II.5. Amplasamentul propus

Având în vedere tema proiectului și concluziile studiului istoric și arheologic s-a identificat un amplasament optim pentru adăpostirea unui centru multifuncțional ce poate cuprinde un muzeu și alte spații necesare funcționării complexului.

Determinarea amplasamentului are în vedere impactul minim asupra sitului.

Amplasamentul propus este localizat la intrarea în incinta sitului pe un teren ce coboară la nord de drumul roman.

Din accesul în sit se desprinde un drum de pământ ce poate fi folosit ca acces către noul centru.

Spațiul în cauză - este mărginit de vegetație de talie medie și mare pe toate laturile, comunicarea vizuală cu componentele arheologice din sit este redusă.

Terenul nu prezintă urme ale unei locuiri intense fiind situat la extremitatea așezării antice.

Deasemenea amplasamentul studiat este apt pentru a fi construit din punct de vedere geotehnic.

II.6. Analiza situației existente privind echiparea tehnico – edilitară a zonei, a amplasamentului analizat

În sit există în prezent o rețea electrică aeriană [pe stâlpi de beton] pe traseul drumului principal ce parcurge situl [de la intrare în sit până la construcțiile taberei arheologice situate în vecinătatea Nord-Estică a castrului roman].

Deasemenea în interiorul castrului există o instalație de iluminat pe stâlpi.

Nu există rețea de canalizare a apelor uzate în zonă.

II.7. Disfuncționalități

Principala disfuncție evidențiată în **studiul istoric și arheologic** este determinată de calitatea intervențiilor de restaurare a componentelor sitului.

Ca echipare edilitară se constată lipsa sursei de apă și a unui sistem de canalizare.

Cap.III - PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

III.1. Funcțiunea solicitată de investitor și propusă prin PUZ:

Prin prezenta documentație se intenționează reglementarea urbanistică a sitului arheologic Porolissum Moigrad în vederea realizării unui grad de protecție adecvat (în vederea unei posibile înscrieri ca monument UNESCO) cât și realizarea unui centru multifuncțional ce va deservi logistic situl.

Propunerile constau în edificarea centrului multifuncțional, amenajarea porții de intrare în sit, inserarea de panouri și indicatoare explicative, amenajarea unor zone de belvedere, amenajări de protecție a ruinelor și alei pietonale; toate acestea urmând a se face prin mijloace minim invazive și ecologice asupra sitului [fundatii înșurubate, materiale naturale, sisteme constructive demontabile] cu un impact vizual care nu contravine peisajului.

I. Centru multifuncțional

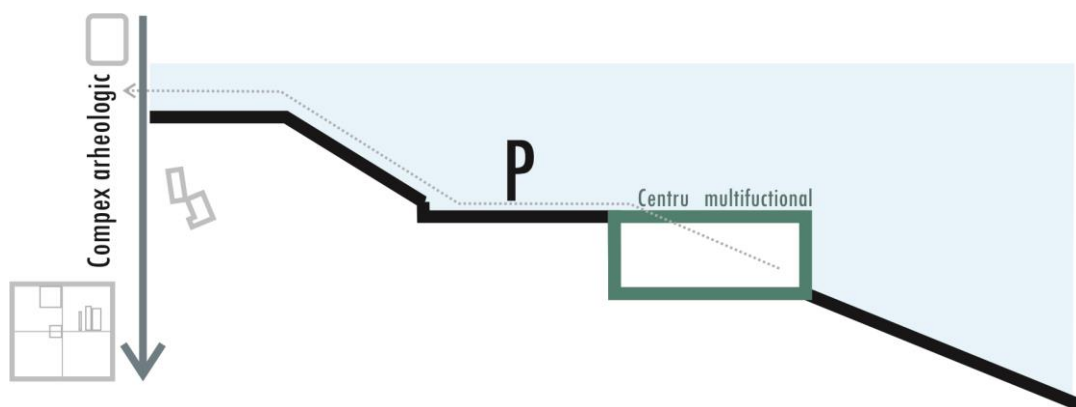
Aplasamentul este dispus pe o pantă ce coboară către Nord-Est în stânga accesului actual. Se propune un nou acces (cel existent se păstrează pentru circulații de necesitate) către o platformă pentru parcare a autovehiculelor și un edificabil în pantă (centru multifuncțional). De asemenea este necesară marcarea vizuală a intrării.

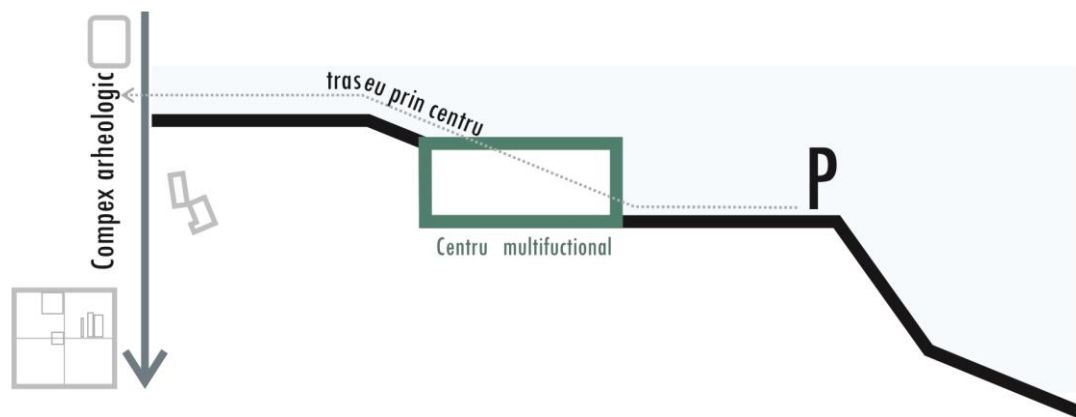
Dintr-un pietonal ce mărginește complexul către Sud se va amenaja un pietonal direct ce conduce către situl propriu-zis și va descarca într-un pietonal existent pe traseul căruia se vor amenaja zone de belvedere de unde se poate privi peisajul (Munții Meseșului și Depresiunea Almaș-Agrij). Pe amplasamentul desemnat se propun 2 modalități de utilizare a spațiului:

Într-o prima variantă [A] -se propune parcajul la partea superioară a terenului (către Sud), iar la baza pantei imobilul în cauză (către Nord).

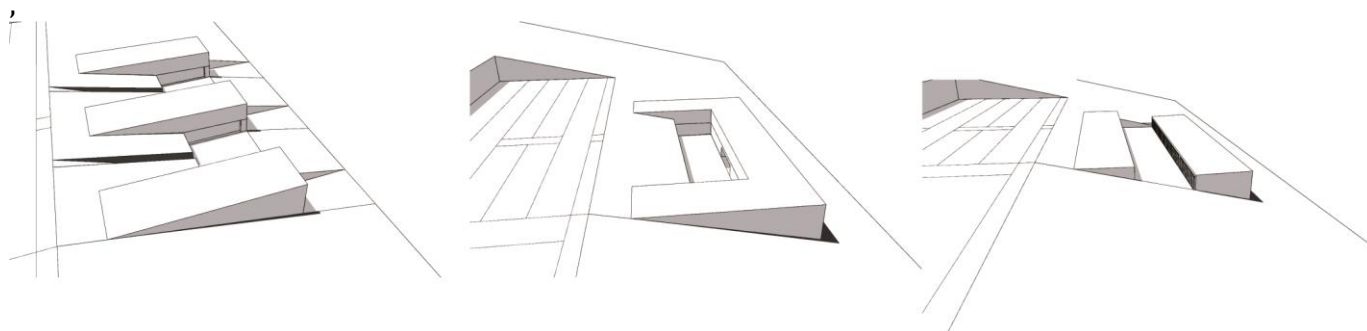
În aceste condiții accesul carosabil în incinta este facil - parcajul este dispus în lungul curbelor de nivel, iar construcția la baza terenului are o vizibilitate redusă cu un acces pietonal mai dificil (*circulația pietonală presupune o coborâre către construcție și apoi o urcare către sit*).

Într-o a doua variantă [B] parcajul este dispus la partea inferioară a terenului iar construcția la partea superioară. În aceste condiții accesul carosabil în incintă presupune o coborâre grea pe o pantă de 20-25%, dar construcția fiind dispusă la partea superioară are un acces pietonal mai bun către sit. (*din parcaj se urcă către sit trecând prin imobil*)

În prima opțiune- A - centrul multifuncțional are un impact minim vizual și accesul carosabil se face facil în varianta B – accesul către platforma parcajului este dificil dar se obține în schimb un traseu pietonal cursiv către sit prin intermediul centrului. Pentru configurarea volumetrică a centrului s-au exemplificat 3 variante[v1, v2 și v3] de mobilare a edificabilului.

În prima variantă v1. E – corpurile lineare ale imobilului sunt dispuse perpendicular pe curbele de nivel (cu curți de lumină intermediare) rezultând un impact vizual redus dinspre situl arheologic.

În varianta v2. U – se propune un edificabil în formă literei U, având curtea de lumină semiîngropată (ca spațiu central – tip agora) dispusă la partea de Sud (către sit.)

În varianta v3. II – 2 corpuri în lungul curbelor, dispuse pe terase succesive cu un spațiu intermediar [curte de lumină] .

*Variantele de mobilare au un caracter orientativ, atât **centrul cât și elementele ce țin de amenajarea sitului arheologic vor face obiectul unor concursuri** de arhitectură ce vor conține și elementele de design ale complexului arheologic: panouri informative, mobilier, pavilione de belvedere, structuri de punere în valoare a ruinelor.*

Situl urmează a fi evaluat în vederea înscrierii în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, ca atare concursul va avea un caracter național și va implica factori locali și naționali competenți (CJ Sălaj, OAR, MC, etc.).

Centrul multifuncțional (după cum este definit în caietul de sarcini) va asigura următoarele funcțiuni:

- funcțiunea de primire: casă de bilete, punct de informare turiști, magazin de suveniruri, zonă de așteptare/recreere, grupuri sanitare - 200 mp.
 - zona de prezentare Complex, cu acces public: muzeu de sit, sală multimedia - 150 mp
 - zona de conferințe, cu acces condiționat: sală de conferințe, sală de pregătire pentru conferințe, hol de primire/recepție, sală de recepții/evenimente cu spațiu de pregătire (bucătărie rece/zonă de pregătire pentru servire tip catering), depozit materiale, grupuri sanitare- 500 mp.
 - funcțiunea cazare: 2 apartamente pentru cercetători de 30 mp, 5 camere pentru conferențieri, spațiu comun/living cu zonă de luat masa -200 mp.
 - funcțiunea administrativă: 2 birouri administrative, cameră personală cu grup sanitar și vestiar administrator - 50 mp.
 - zona de cercetare, cu acces limitat cu conexiune direct din exterior: 2 laboratoare/ateliere de cercetare arheologică, depozit materiale de cercetare depozit unelte, grup sanitar - 250mp.
 - funcțiunea de deservire: atelier întreținere, depozit materiale de întreținere, vestiar și grup sanitar pentru personalul de întreținere, spălătorie/uscătorie, depozit lenjerii pentru zona de cazare, centrală termică, depozit combustibil, depozit deșeuri, casă scării/lift - 150 mp.
 - zona de parcare în aer liber: 10 autocare și 50 de autoturisme.
 - spații verzi și zone de circulații carosabile și pietonale exterioare.
 - construcții edilitare anexe
- Suprafață construită desfășurată a centrului multifuncțional este estimat la 1500mp.

II. Lucrări de amenajare

Prin caietul de sarcini se propun o serie de lucrări :

- panouri informative
- lucrări de punere în valoare a unor vestigii (ballistarium, turnul de apărare, locuința comandantului, basilica)
- zone de observație – puncte de belvedere
- zone de odihnă/repaus
- trasee de vizitare

Panourile informative – se vor înlocui panourile existente, iar zonele recent studiate vor avea panouri noi.

Acestea se vor realiza din materiale durabile, vor fi integrate peisajului și se vor monta în sol prin mijloace neinvazive.

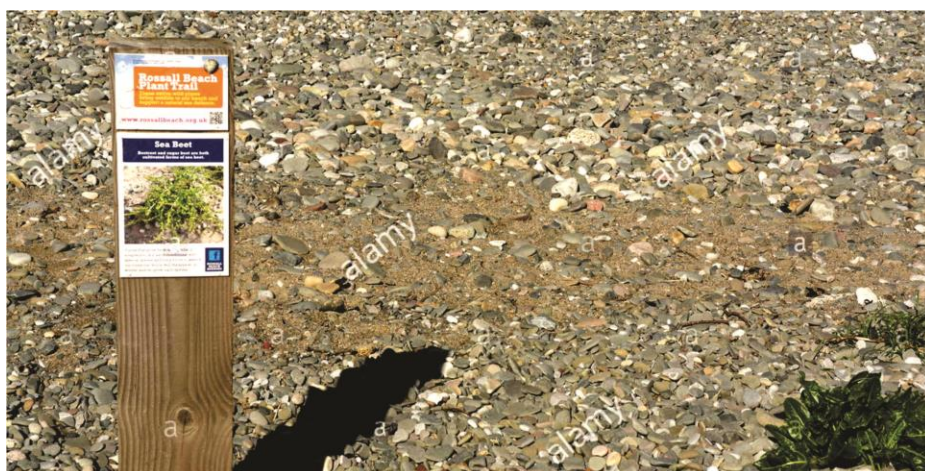

Panouri informative - Sitului Arheologic din Laodicea

Indicatoare drumeții Rothenburg, Germania

Se vor folosi ca materiale preponderent metalul și lemnul în culori și texturi naturale.
Panourile de informare vor conține atât informații despre obiectivele arheologice cât și despre traseul în sit.

Panouri informative Rossall Beach Trail, Fylde Coast, UK

Lucrări de punere în valoare a ruinelor

Se propune marcarea, protejarea și punerea în valoare a componentelor principale ale sitului (ballistarium, turnul de apărare, locuința comandantului, basilica).

Având în vedere gradul de protecție atribuit sitului cât și istoricul intervențiilor se propun 2 modalități de abordare:

A – structuri ușoare metalice distincte de obiectele arheologice în sine - care acoperă, sunt conținute sau plasate în exteriorul ruinei.

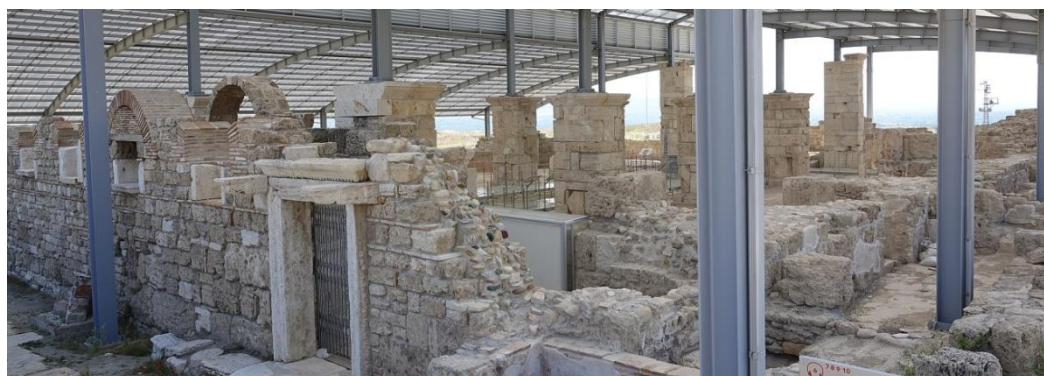
Structurile sunt demontabile/reversibile și cu fundații pe piloni înșurubați minim invazivi asupra sitului.

Fiecare lucrare va avea o identitate proprie argumentată de particularitățile vestigiului.

Aceste structuri sunt obiecte în sine, vor fi proiectate în baza concursului pentru centru multifuncțional sau în baza unui concurs separat, și vor fi avizate de forurile de specialitate.

Instalație Basilica din Siponto, Italia

Structura protecție Biserica Sitului Arheologic din Laodicea, Denizli, Turcia

Amfiteatrul roman Tarraco Tarragona, Spania

Basilica din Siponto

B – marcarea minimală a componentelor, fără o intervenția construită – prin reconstituiri virtuale, marcări la suprafață, panouri de informare, alei simple de pământ sau piatră. În aceste condiții riscul deteriorării ireversibile al obiectelor arheologice se reduce, în schimb scade atractivitatea publicului.

Obiectele arheologice sub nivelul solului (cercetate, în curs de cercetare sau care se vor cerceta) se vor marca la suprafață, reconstituirea acestora va fi realizată virtual.

Pavilioane belvedere - puncte de staționare în vecinătatea traseului pietonal către:

Se propune 3 zone de belvedere către macropeisajul înconjurător.

Primul pavilion în vecinătatea Vamei la capătul pietonalului ce urcă dinspre centrul multifuncțional.

Perspectivă către Sud din vecinătatea Vămii – primul pavilion

În relație cu acesta se propune o zonă de repaus acoperită ce conține un mic punct de alimentație publică (băuturi răcoritoare, înghețată) amenajat cu bănci/mese cu deschidere către peisaj.

Amenajările vor fi structuri ușoare de lemn sau metal fixate în sol prin intermediul fundațiilor șurub.

Abadía da Cova Belvedere

Pavilion pe structură ușoară reversibilă cu fundații înșurubate

Al doilea pavilion este amplasat la jumătatea distanței între Vamă și Castru într-o poziție de largă deschidere către sud.

Perspectivă către Sud – Munții Meșeului – al doilea pavilion

punct belvedere în Midden Nederland

Al treilea pavilion de belvedere este propus în interiorul castrului pe punctul cel mai înalt numit Bisericuța. Spre deosebire de primele puncte de belvedere acesta oferă o foarte bună perspectivă către castru cât și către Nord – Dealul Măgura.

Dealul Măgura în perspectivă către nord din punctul Bisericuța – pavilion 3

Munții Meseș de pe Bisericuța peste Castru – pavilion 3

Platformele/structurile vor fi din materiale și mijloace constructive ce permit o ușoară demontare.

Trasee de vizitare

Se propune în completarea traseelor actuale poteci din pământ bătut/piatră sau prin cosirea covorului vegetal. În lungul acestora se pot amplasa puncte de odihnă și mici amenajări necesare –panouri informative, bănci, borduri metalice, balustrade. Toate amenajările se vor realiza astfel încât să se poată demonta ușor și să nu afecteze terenul.

Bordură metalică

amenajări panoramice muntele Nordkette, Innsbruck

Potecă de pământ și piatră

Drum prin covorul vegetal

Se propun 3 segmente de poteci ce fac legătura între aleile/dumurile existente.

Primul – t1- în interiorul castrului (pe un traseu oarecum existent): pleacă în stânga Porții Preatoria și urcă către punctul Bisericuța la Nord-Est ca mai apoi să coboare la sud către Poarta principalis dextra (la Est).

Al doilea –t2 – traseul îl continuă pe primul, trece prin poarta de Est, coboară către Sud-Est și se descarcă în drumul care mărginește castru la Sud și leagă amfiteatru de poarta decumana (secundară), basilca și se continuă către Nord-Est (fără a avea o finalitate).

Cel de-al treilea – t3 - segment continuă pe mai departe drumul de care vine dinspre poarta de sud (poarta decumana), urcă către Nord până în vecinătatea pădurii, urmând apoi către Vest în zona Porții Praetoria trecând prin amplasamentul actualului campus. Deasemenea mai este prevăzută o potecă ce continuă drumul care pleacă de la poarta de Est (Poarta principalis dextra) și merge către Nord-Vest la exteriorul castrului. Cele 3 trasee sunt mai degrabă continuări și completări la traseele existente.

Modalități neinvazive de montaj în teren

Având în vedere gradul de protecție arheologică ridicat al complexului, pe întreg teritoriul sitului (cu excepția zonei destinate centrului multifuncțional) toate obiectele de mobilier urban/ pavilioane sau alte structuri de protecție se vor fixa în substrat astfel încât să afecteze minim structura acestuia.

Se vor folosi fundațiile pe piloți înșurubați.

Afectarea redusă a solului, reversibilitatea montajului, impactul vizual redus sunt elemente ce contribuie la protejarea sitului.

Toate amenajările (pavilioane, structuri protecție, mobilier urban, panouri informative) ce se vor face în incinta complexului, în afară de zona destinată centrului multifuncțional, vor fi ansambluri constructive reversibile/ ușor demontabile și se vor fixa în sol prin fundații de tip șurub ce afectează minim structura substratului.

Conservarea peisajului natural

Spațiile plantate vor avea drept scop valorificarea și protejarea vestigiilor arheologice. Situl arheologic (46 Ha) este acoperit de vegetație mică (pajiște) cu mici grupuri de vegetație medie și mare (tufișuri, arbuști, arbori). Situl este mărginit de pădure (Nord, Vest, Nord-Est).

În vederea menținerii și protejării peisajului natural:

Se va *conserva și monitoriza* vegetația actuală.

Se va consulta un specialist în domeniul protecției peisajului respectiv a structurii vegetației în vederea identificării și conservării habitatelor.

Se va monitoriza efectul măsurilor de conservare.

Se interzice pașunatul în interiorul sitului.

Operațiunile de tundere/cosit ale vegetației se vor realiza în baza unor consultări specializate.

Se va reface covorul vegetal prin însămânțare cu specii din flora inițială acolo unde a fost afectat de amenajări.

III.2. ZONIFICAREA FUNCȚIONALĂ

Prin actuala documentație se intenționează construirea unui centru multifuncțional în incinta complexului arheologic în vecinătatea intrării.

PUZ-ul actual definește 2 zone funcționale majore și o zonă de studiu extinsă :

A - Centru multifuncțional (1,16 Ha)

B - Situl Arheologic (44,7858Ha)

C - Zona extinsă de cercetare (suprafața de teren pâna la 200,229Ha în proprietatea CJ Sălaj)

D - Locuire sat Moigrad- Porolissum/ str. Castrului trup C2

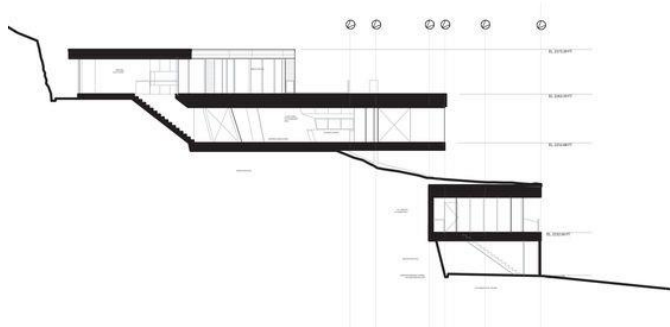
A - Zona multifuncțională – intravilan

În funcționarea unui Parc arheologic este necesar un aparat de primire a vizitatorilor.

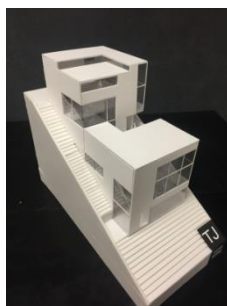
Aparatul de primirie – va îngloba funcțiuni multiple : de informare, interpretare și prezentare a sitului, expunere muzeală, de odihnă, spații comerciale dedicate și alimentație publică.

În elaborarea soluției de arhitectură pentru viitorul **centru multifuncțional** se va avea în vedere :

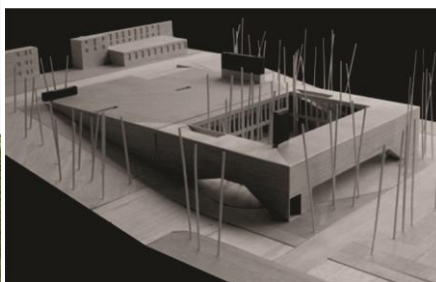
a. Adaptarea conceptului volumetric la caracteristicile terenului.

Dispunerea corpului/corpurilor construcției în relație cu panta naturală a terenului.

Lucrările de săpătură, taluzare și terasare se vor face cu dislocări minime de pământ.

În urma lucrărilor prin restrângerea perimetrului afectat de săpături și readucerea solului la starea lui inițială se va reface și covorul vegetal prin însămânțare cu specii specifice. Se va reface covorul vegetal prin însămânțare cu specii de flora inițială acolo unde a fost afectat de amenajări.

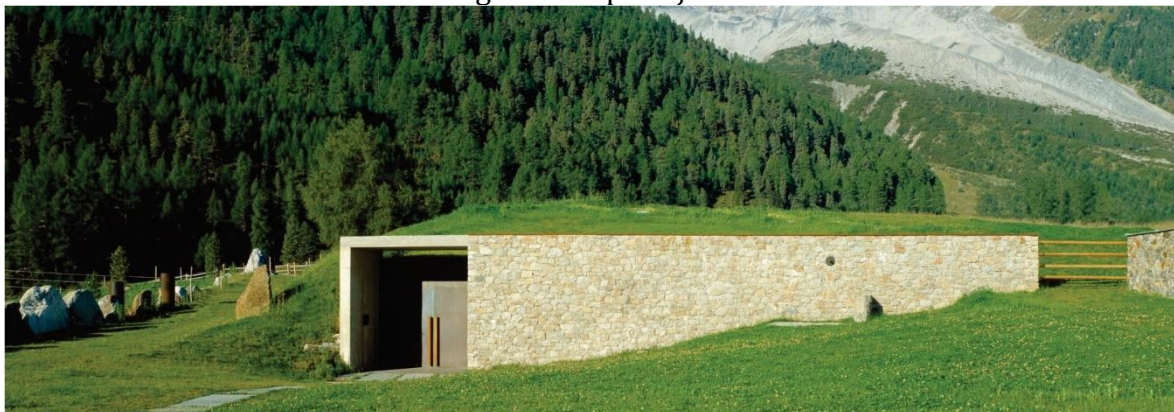
b. Organizarea funcțională în relație cu o curte/curți de lumină – Atrium.

Curtea/curțile de lumină vor constitui spații intermediare corpurilor construite care vor fi dispuse cu deschidere pe una sau mai multe laturi către această incintă. Incinta atrium se poate dispune pe unul și/sau două nivele.

c. Inserarea obiectului de arhitectură în cadrul natural și arheologic

Arhitectura clădirii va urmări integrarea în peisajul natural.

Se va avea în vedere utilizarea pantei naturale a terenului, nivele semi îngropate și orientarea construcției către baza terenului.

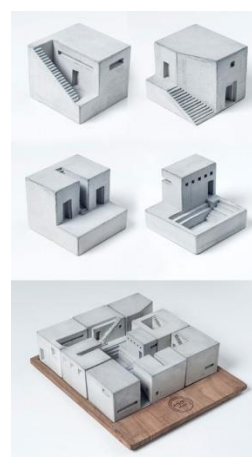

Se va reface covorul vegetal în urma lucrărilor.

Terasa/terasele construcției se vor realiza din materiale în specificul arheologic (piatră masivă, pietriș, olane romane) sau înierbate.

d. Realizarea unui limbaj arhitectural prin elemente care trimit către familia de forme a subiectului arheologic – cadre de arhitectură romană.

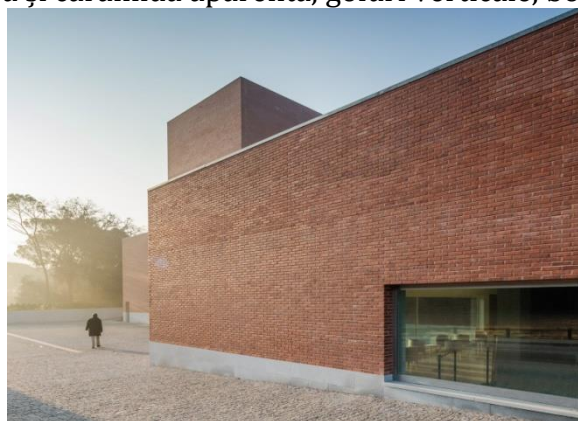

- *Volume simple – linii drepte – învelitori la 45°, registru vertical, goluri drepte sau în boltă, repetitivitate – ritm.*
- *Ansambluri constructive în echilibru.*
- *Spații deschise ce intermediază între construcțiile propriu-zise și mediu: portice – logii – atrium.*
- *Cromatică simplă (mono/bicromatic)*
- *Materiale constructive aparente (piatra, cărămida, olane, beton aparent)*

e. Materialitatea constructivă – utilizare de materiale constructive specifice arhitecturii sitului (piatra naturală, cărămida, tencuieli pe bază de var, olane) sau materiale și tehnici constructive compatibile (beton aparent, metal)

Arhitectură contemporană ce evidențiază materialitatea și principiile constructive specifice arhitecturii clasice romane (zidării de piatră și cărămidă aparentă, goluri verticale, bolți)

f. Amenajarea peisageră

Se va menține vegetația actuală.

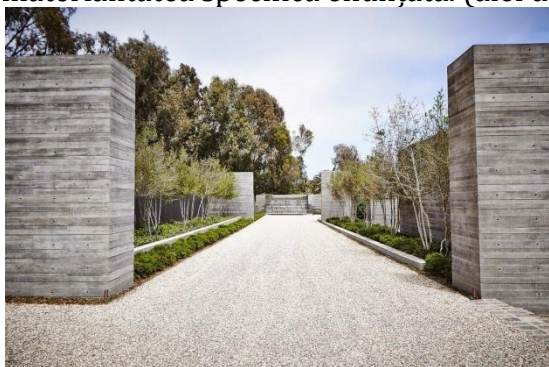
Se va reface vegetația și solul afectate de lucrările de construire.

Se va amenaja peisager suplimentar în spațiile adiacente construcției.

Se va consulta un specialist în domeniul protecției peisajului.

Aleile pietonale/platformele/terasele/zidurile de sprijin se vor realiza având în vedere materialitatea specifică enunțată. (alei de piatră, pietriș, prin covorul vegetal).

Aleile carosabile și parcajul vor fi protejate de vegetație.

Se vor realiza plantații în interiorul parcajului cât și pe conturul acestuia.

Carosabilul și locurile de parcaj pot fi pietruite sau cu dale înierbate.

Vegetația folosită va fi cea specifică sau complementară acesteia.

Suprafață de teren destinată acestei funcțiuni este de 11660mp, teren care va conține centru multifuncțional propriu-zis, platforma parcajului, alei pietonale, spații amenajate, mobilier urban și spații plantate.

Suprafață de teren va extinde intravilanul Satului Moigrad- Porolissum (UAT Mirșid) aflat în vecinătatea imediată a amplasamentului.

Imobilul efectiv va avea o suprafață construită desfășurată estimată la 1500mp și va conține spațiile consemnate în caietul de sarcini și menționată anterior în memoriu.

Deasemenea se va avea în vedere echiparea edilitară a complexului.

Necesarul de suprafețe a fost estimat după cum urmează:

Zone funcționale și funcțiuni	Observatii generale	Valoare orientativă estimata in mp.
funcțiunea de primire	casă de bilete, punct de informare turiști, magazin de suveniruri, zonă de așteptare/recreere, grupuri sanitare	200
zona de prezentare Complex, cu acces public	muzeu de sit, sală multimedia	150
zona de conferințe, cu acces condiționat	sală de conferințe, sală de pregătire pentru conferințe, hol de primire/recepție, sală de recepții/evenimente cu spațiu de pregătire (bucătărie rece/zonă de pregătire pentru servire tip catering), depozit materiale, grupuri sanitare	500
funcțiunea cazare	2 apartamente pentru cercetători de 30 mp, 5 camere pentru conferențieri, spațiu comun/living cu zonă de luat masa	200
funcțiunea administrativă	2 birouri administrative, cameră personală cu grup sanitar și vestiar administrator	50
zona de cercetare, cu acces limitat cu conexiune direct din exterior	2 laboratoare/ateliere de cercetare arheologică, depozit materiale de cercetare depozit unelte, grup sanitar	250
funcțiunea de deservire	atelier întreținere, depozit materiale de întreținere, vestiar și grup sanitar pentru personalul de întreținere, spălătorie/uscătorie, depozit lenjerii pentru zona de cazare, centrală termică, depozit combustibil, depozit deșeuri, casă scării/lift	150

zona de parcare în aer liber	10 autocare și 50 de autoturisme
-------------------------------------	----------------------------------

spații verzi și zone de circulații carosabile și pietonale exterioare

construcții edilitare anexe

1. Funcțiunile complementare admise :

-accese pietonale ; accese carosabile, parcaje

zone de circulații carosabile și pietonale exterioare.

se asigură locuri de parcare în aer liber: 10 autocare și 50 de autoturisme.

-spații verzi amenajate

concursul de arhitectură aferent centrului va conține elemente de amenajare peisagere și mobilier urban pe terenul destinat centrului și a parcajului.

2. Utilizări admise cu condiții:

- rețele tehnico – edilitare și construcțiile aferente cu condiția să nu afecteze vizual situl arheologic și centrul multifuncțional

3. Utilizări interzise:

- funcțiuni incompatibile cu activitatea de bază a complexului

4. Regim de construire – indicatori

Zona A – Centru multifuncțional

Regim de înălțime maxim : 10,00m (S/D+P+1E)

Procentul maxim de ocupare (POT) : **20%**

Coeficientul maxim de utilizare a terenului (CUT) : **0,4**

H maxim = **9,0 m** – măsurat de la baza de jos a construcției (curba de nivel cea mai joasă)

B – Situl arheologic Polorisum – Moigrad

Situl se desfășoară pe o suprafață de 44,7858Ha (teren îngrădit în proprietatea CJ Sălaj) și se află în extravilanul a 2 localități : UAT Mirșid și UAT Creaca.

Situl cuprinde o parte din componentele principale ale întregului complex studiat :

Castrul mare de pe Pomăt cu elementele componente

Vama romană

Drumul roman imperial

Orașul roman (Basilica, Amfiteatrul, Edificii civile și de cult)

Ramân în afara limitei PUZ [46Ha] dar în interiorul limitei de studiu [200,229 Ha]:

Necropola romană de pe Dealul Ursoieș

Castru mic de pe Dealul Citera

Elemente avansate de apărare

Pe această suprafață se propun o serie de intervenții și măsuri ce au ca scop realizarea unei protecții mai bune a elementelor arheologice pe de o parte, o mai bună informare a publicului cât și creșterea atractivității turistice asupra obiectivului.

Lucrări de amenajare

panouri informative
 lucrări de punere în valoare a unor vestigii (ballistarium, turnul de apărare, locuința comandantului, basilica)
 zone de observație – puncte de belvedere
 zone de odihnă/repaus
 trasee de vizitare
 reconstituiri virtuale

Mijloace de protecție

Se va evita intervenția asupra elementelor arheologice (cu excepția cercetării)
 Amenajările se vor distinge (ca materiale și tip de structură) de obiectele monument
 Se vor reface virtual componentele sitului
 Se vor marca la suprafață elementele cercetate și îngropate
 Toate amenajările ce se vor face în incinta complexului, în afară zonei destinate centrului multifuncțional, vor fi ansambluri constructive reversibile/ ușor demontabile și se vor fixa în sol prin fundații de tip șurub ce afectează minim structura substratului.
 Se va monitoriza și conserva vegetația actuală.
 Informarea asupra sitului va fi calitativă prin conținut și formă.
 Se va realiza un muzeu în centrul multifuncțional cu scopul valorizării și protejării obiectelor din sit.
 Centrul în sine va funcționa ca un aparat de protejare și revitalizare a complexului.
 Se va integra într-un circuit de cercetare și de turism alternativ cu scopul protejării și promovării Limesului.
 Se va conserva vegetația specifică în sit și se va reface covorul vegetal în urma lucrărilor de amenajare.

C - Zona extinsă de cercetare (suprafață de teren până la 200,229Ha în proprietatea CJ Sălaj)

În zona exterioară sitului (în proprietatea CJ Sălaj) în care sunt amplasate necropola, castru mic de pe dealu Citera, elemente avansate de apărare se vor aplica aceleași tipuri de intervenție și mijloace ca și în limita complexului.

Extinderea intervențiilor către obiective mai îndepărtate se va face pe măsura cercetării și protejării obiectelor studiate.

Se poate realiza un traseu de drumeții extins cu amenajări minimale (de informare și de repaus) în vecinătatea extinsă a sitului.

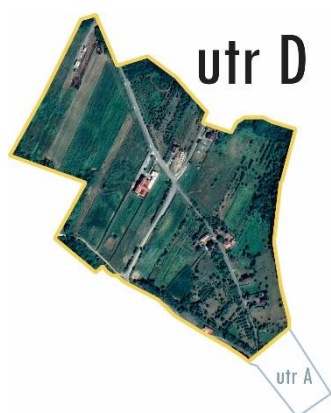
Traseul poate fi gândit ca o drumeție mai amplă în lungul Limesului cu valorizarea obiectivelor învecinate.

Va include elementele arheologice componente apropiate de castru mare (necropola, castru mic de pe dealu Citera) și mai îndepărtate (fortificații, turnuri de apărare, alte elemente componente) și chiar obiective antropice și naturale (Munții Meseșului, ruinele așezării de pe dealul Măgura, Bisericile de lemn din localitățile învecinate Chichișa, Romita, Brusturi, Creaca, Brebi, alte obiective de interes din zonă) ce nu sunt parte din repertoriu arheologic dar pot constitui un traseu turistic complex.

În proiect se pot constitui părți implicate UAT-urile învecinate (Mirșid, Creaca, Zalău, Românași)

Traseul poate fi promovat ca obiectiv turistic alternativ.

Zona D locuire sat Moigrad/ str. Castrului trup C2- în vecinătatea de N-V imediată a sitului.

Prin această zonă se face intrarea și ieșirea din sit.

Regim de înălțime maxim : 10,00m (S/D+P+1E+M)

Procentul maxim de ocupare (POT) : **30%**

Coeficientul maxim de utilizare a terenului (CUT) : **0,6**

În vederea conturării unei imagini urbane coerente și contextuale în avizarea proiectelor de autorizație a construcțiilor :

- se vor folosi materiale de construcții durabile și specifice zonei –piatra, lemnul și zidărie de cărămidă;
- tencuielile vor fi de culoare albă, se recomandă tencuieli pe baza de var; sunt interzise tonurile puternice sau stridente;
- în vederea conturării unei imagini specifice se recomandă acoperirea în șarpantă; pentru învelitori se va alege una din variantele: olane sau țiglă ceramică; Se interzic învelitoarele din table ondulate care imită țiglă ceramică.
- tâmplăria ferestrelor, închiderea teraselor, balcoanelor și ușile exterioare va fi din lemn natur sau vopsite într-o culoare în contrast cu albul tencuielii (nuanțe de verde sau albastru) și în context cu macropeisajul înconjurător; Se interzice tâmplăria tip PVC.

III.3. LUCRĂRI NECESARE DE SISTEMATIZARE VERTICALĂ

Având în vedere panta amplasamentului, imobilul și parcajul se vor face prin lucrări ce implică amenajări de pământ.

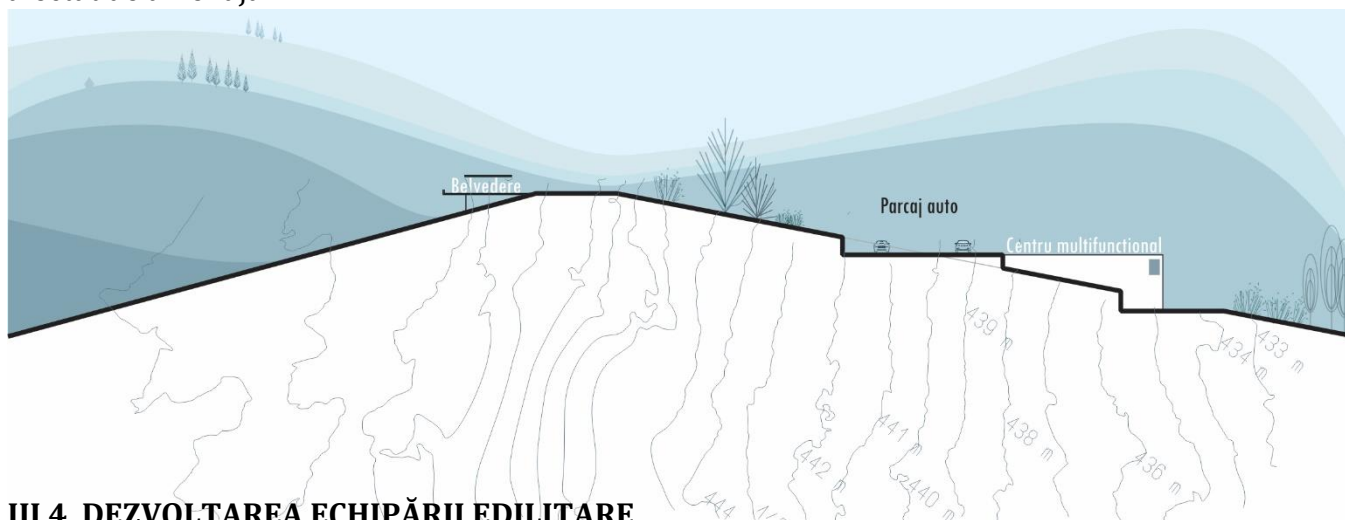
Construcția centrului multifuncțional va fi construit astfel încât să fie integrat pantei naturale a terenului.

Lucrările de săpătură, taluzare și terasare se vor face cu dislocări minime de pământ.

În urmă lucrărilor prin restrângerea perimetrului afectat de săpături și readucerea solului la starea lui inițială se va reface și covorul vegetal prin însămânțare cu specii specifice.

Lucrările vor fi precedate de săpături arheologice.

Se va reface covorul vegetal prin însămânțare cu specii de flora inițială acolo unde a fost afectat de amenajări.

III.4. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

Prin PUZ se prevede extinderea rețelelor existente: electrice, alimentarea cu apă și canalizare către noua funcțiune creată.

Conform Companiei de Apă Someș SA – Sucursala Zalău prin adresa nr. 8115/329/Z/ DS/TP /BRP/14.09.2020 există un proiect derulat prin Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) de alimentare cu apă care cuprinde și localitatea Mirșid, respectiv satul Moigrad-Porolissum.

Centrul multifuncțional se va alimenta cu apă din rețeaua satului Moigrad-Porolissum.

Se propune colectarea apelor uzate în rețeaua localității Mirșid, sat Moigrad.

Se propune extinderea rețelei electrice către imobilul propus.

Cap.IV- CONCLUZII

Proiectul propune realizarea unui centru multifuncțional care să descarce intențiile de valorificare ale resursei culturale și turistice astfel încât elementele sitului să beneficieze de un grad ridicat de protecție și informare.

Prin realizarea spațiului multifuncțional conex se vor diminua presiunea pe sit și implicit riscul de devalorizare.

Întocmit,
urb. Radu Ștefan Andreescu